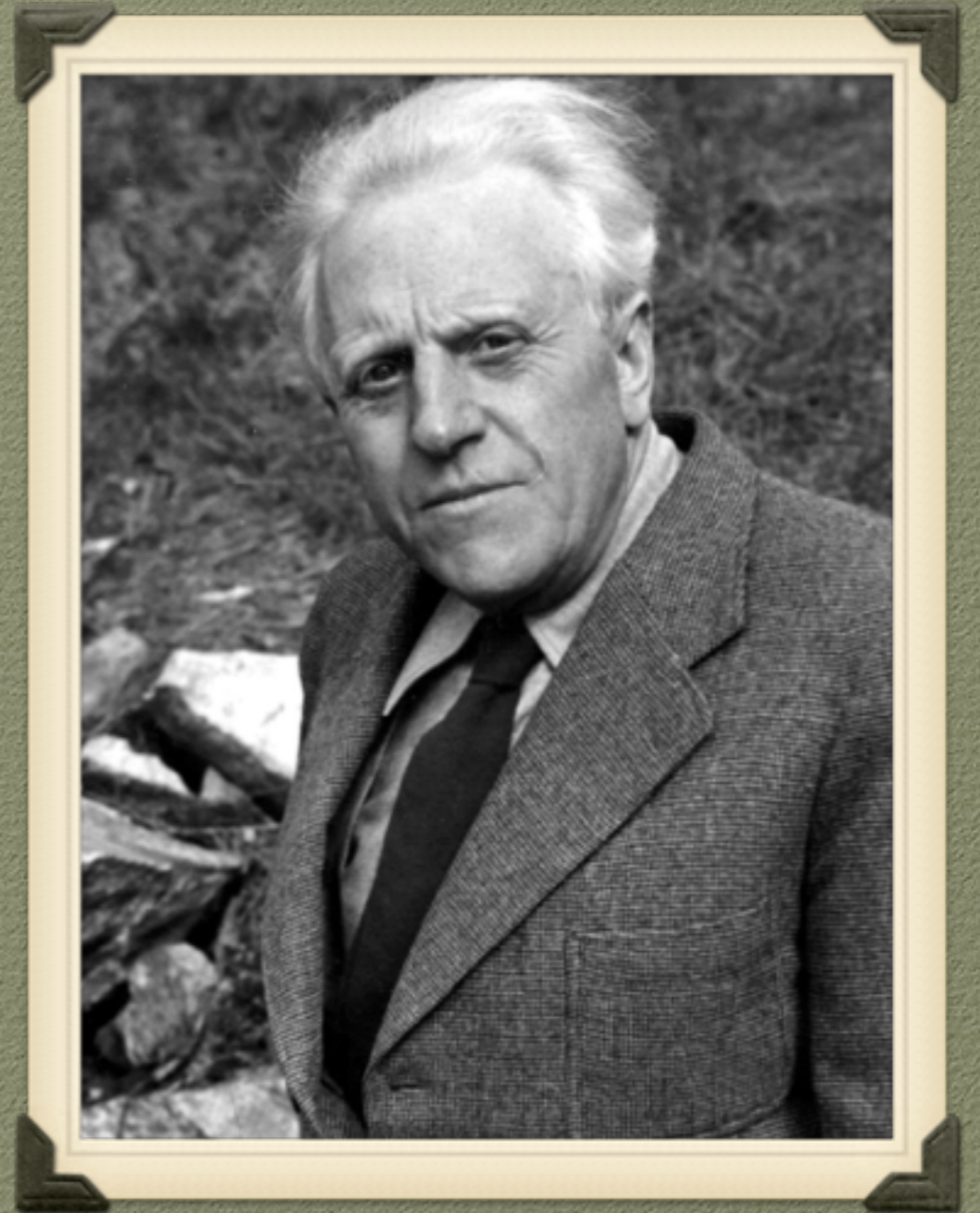

PÄR
LAGERKVIST
1891-1974

BIOGRAFI

- Föddes i Domprostgården i Växjö
23 maj 1891
- Pappa Anders Lagerkvist var
bangårdsförman och bodde i en
en-rumslägenhet i huset. 1876 gifte
han sig med Hanna Magnusson
från Öja och de flyttade 1883 till
en tvåa i samma hus då man byggt
en järnvägsrestaurang i anslutning
till domprostgården.

UPPVÄXT

- Anders och Hanna fick sju barn, två pojkar och fem flickor. Per Fabian Lagerqvist var yngst.
- Dressinfärder till mormorns hem i Getaskärv ”Släktens egentliga hem”
- Hemmet var djupt religiöst.

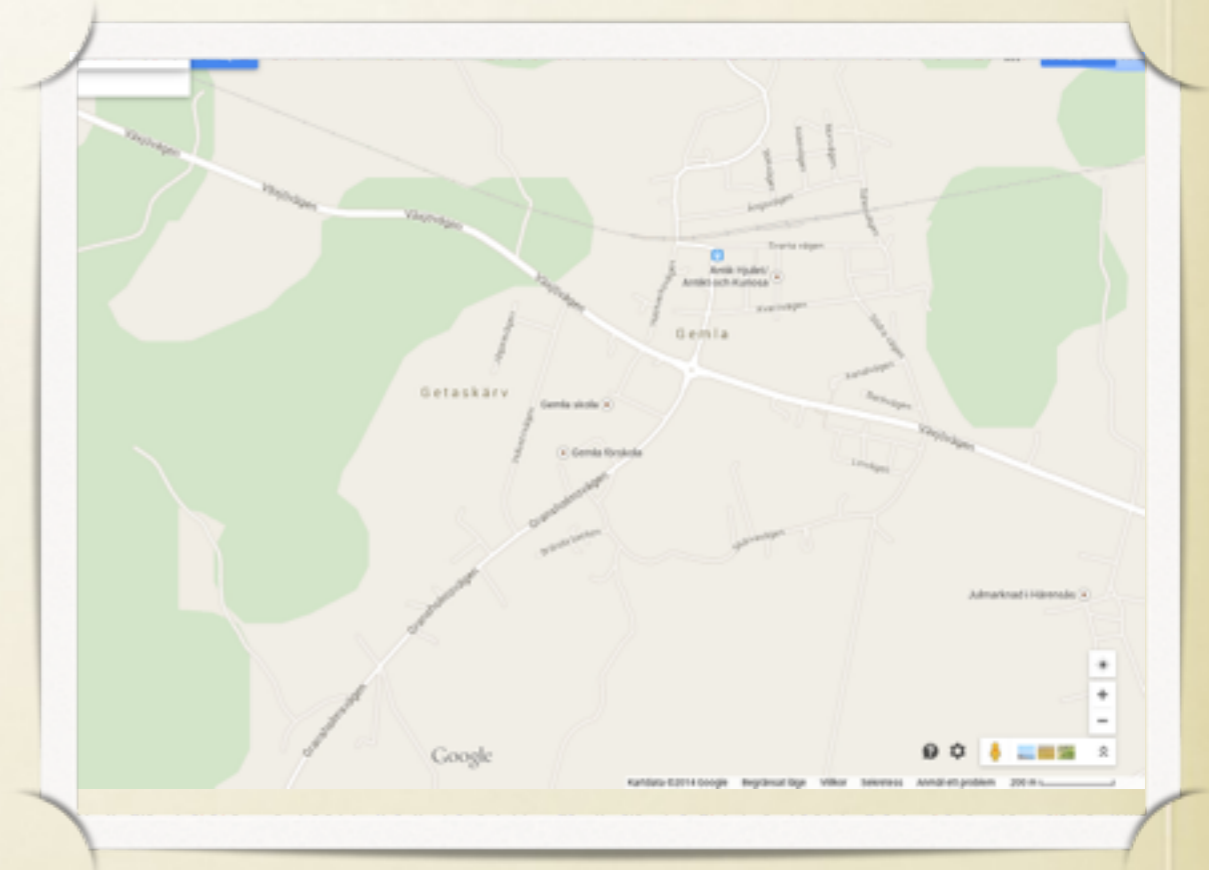
GÄST HOS VERKLIGHETEN

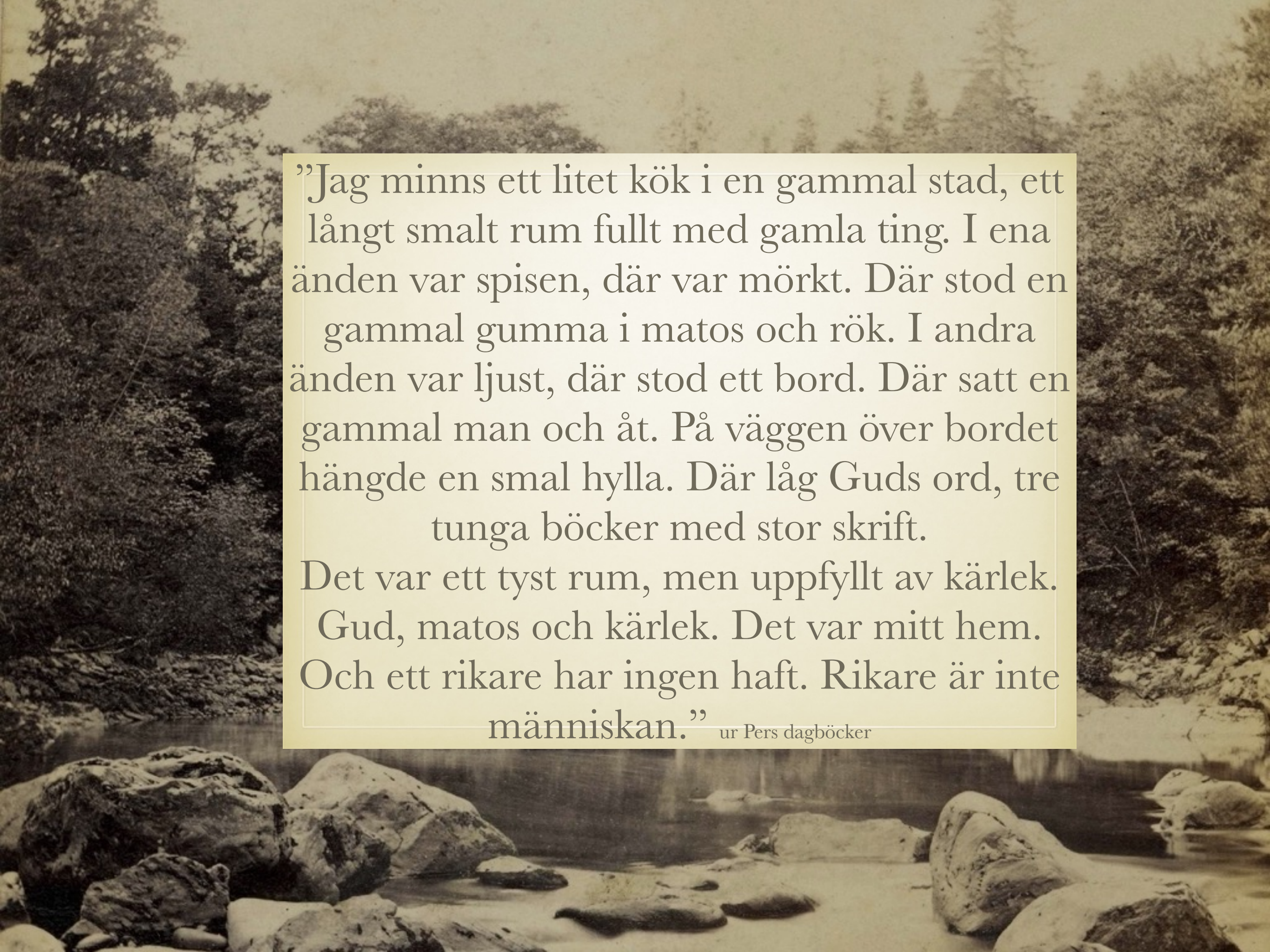
- Miljön vid järnvägsrestaurangen används.
- Handlar om Anders 6 år och hans liv och relationer till gud och slakten. Anders hade en dödsrädsla, precis som Pär

MORMOR OCH MORFAR

- Stina och Magnus Pettersson ägde den lilla gården Getaskrävs Pellagård i Gemla
- Båda var från Öja
- De hade två barn, Pärs mamma Hanna och en bror
- De var religiösa men morfarn började dricka under nödåren 1868-69
- Pärs föräldrar köpte gården för att rädda morföräldrarna så de kunde bo kvar när tvångsförsäljning hotade, annars hade de hamnat på fattighuset

”Jag minns ett litet kök i en gammal stad, ett långt smalt rum fullt med gamla ting. I ena änden var spisen, där var mörkt. Där stod en gammal gumma i matos och rök. I andra änden var ljust, där stod ett bord. Där satt en gammal man och åt. På väggen över bordet hängde en smal hylla. Där låg Guds ord, tre tunga böcker med stor skrift.

Det var ett tyst rum, men uppfyllt av kärlek.

Gud, matos och kärlek. Det var mitt hem.

Och ett rikare har ingen haft. Rikare är inte människan.”

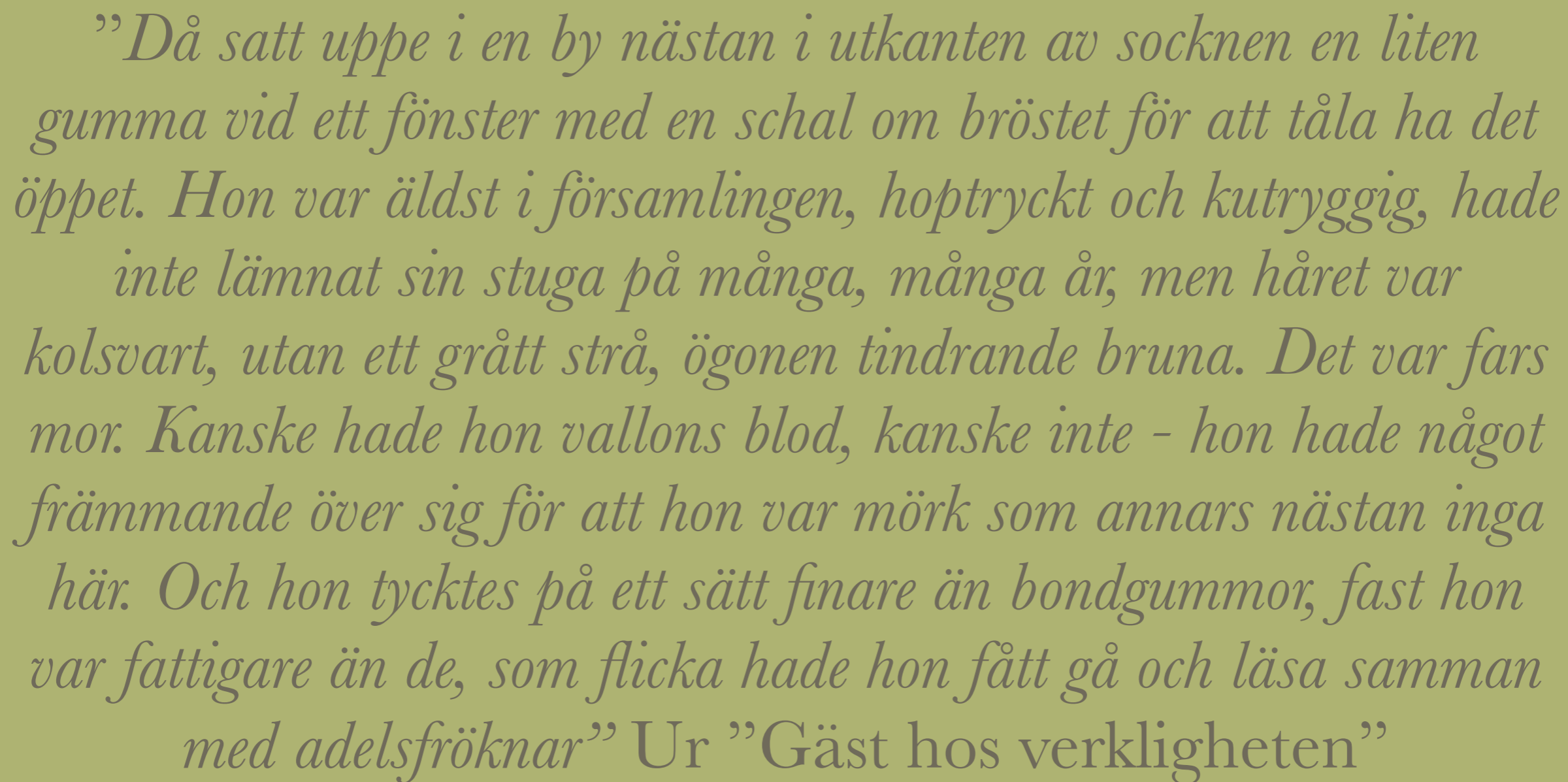
ur Pers dagböcker

- Intill ligger Skärvaberget. En gammal sägen berättar att trollen bodde där med sitt guld. På julnatten hade de fest där, berget höjde sig på guldpelare. Man fick absolut inte titta på trollen när de dansade för då mjölkade korna blod!

PÄRS FARMOR OCH FARFAR

- Pärs farmor och farfar Elin och Magnus kom till Gemla tillsammans med sina nio barn år 1863. De bodde då i Gemla Södergård. Gården såldes nödåret 1869 och ett stycke mark gavs till paret där de byggde huset Björkelund.
- Farmor Elin kände sig isolerad.
- Pär träffade aldrig sin farfar men fick en god kontakt med sin farmor från tonåren.

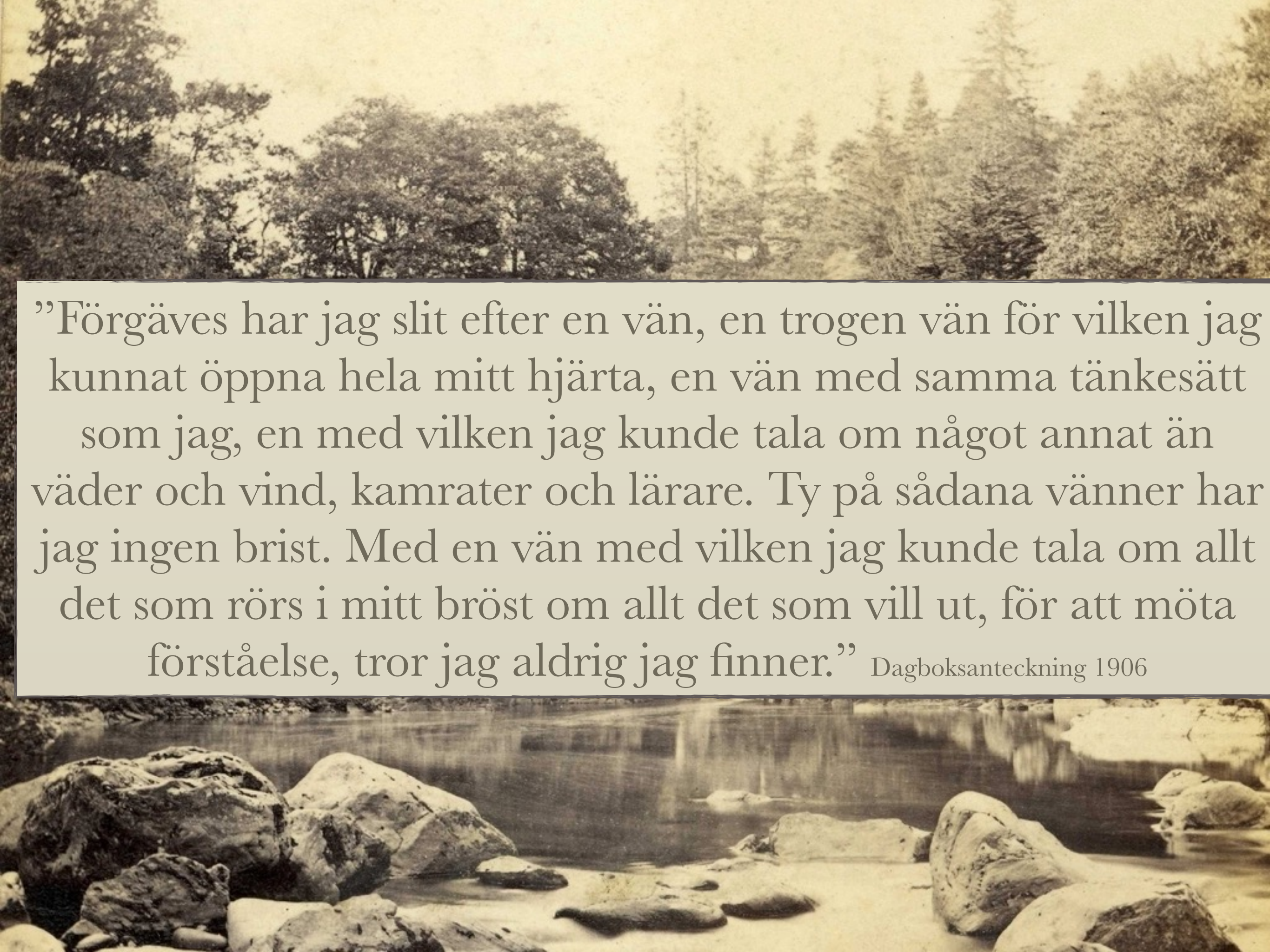

”Då satt uppe i en by nästan i utkanten av socknen en liten gumma vid ett fönster med en schal om bröstet för att tåla ha det öppet. Hon var äldst i församlingen, hoptryckt och kutryggig, hade inte lämnat sin stuga på många, många år, men håret var kolsvart, utan ett grått strå, ögonen tindrande bruna. Det var fars mor. Kanske hade hon vallons blod, kanske inte - hon hade något främmande över sig för att hon var mörk som annars nästan inga här. Och hon tycktes på ett sätt finare än bondgummor, fast hon var fattigare än de, som flicka hade hon fått gå och läsa samman med adelsfröknar” Ur ”Gäst hos verkligheten”

UPPVÄXT

- 1898 börjar Pär på Norrtullskolan
- 1903 börjar han på Växjö högre allmänna läroverk
- Tog pianolektioner, tyckte om att teckna, älskade skogen och fiske

”Förgäves har jag slit efter en vän, en trogen vän för vilken jag kunnat öppna hela mitt hjärta, en vän med samma tänkesätt som jag, en med vilken jag kunde tala om något annat än väder och vind, kamrater och lärare. Ty på sådana vänner har jag ingen brist. Med en vän med vilken jag kunde tala om allt det som rörs i mitt bröst om allt det som vill ut, för att möta förståelse, tror jag aldrig jag finner.” Dagboksanteckning 1906

- 1905 första insändaren i SMP
- Ifrågasatta föräldrarnas religiösa och konservativa levnadssätt.
- 1906 ändrade stavning från Per Lagerqvist till Pär Lagerkvist
- 1910 tog studenten och lämnar Växjö för gott.

- Studerade litteratur och konsthistoria i Uppsala, trivdes inte och började skriva på heltid
- 1913 reste till Paris
- Var i Danmark under första världskriget, gifte sig med danskan Karin Sörensen och fick dottern Elin (1918-2009)
- Olyckligt äktenskap och skilsmässa 1925
- Omgift med Elaine Sandels och fick tvillingarna Ulf och Bengt
- Lagerkvist är begravd på [Lidingö kyrkogård](#), död 11 juli 1974

DIKTEN ”DET KOM ETT BREV”

Dikt ur ”Den lyckliges
väg” skriven 1921.
Ömheten till modern
och barndomsminnen

Det kom ett brev om sommarsäd,
om vinbärsbuskar, körsbärsträd,
ett brev ifrån min gamla mor
med skrift så darrhäft stor.

Ord intill ord stod klöveräng
och mogen råg och blomstersäng,
och Han som över allting rår
från år till år.

Där låg i solen gård vid gård
inunder Herrens trygga vård,
och klara klockor ringde fred
till jorden ned.

Där var en lukt av trädgårdsgång
och av lavendel, aftonsång,
och söndagsfriden då hon skrev
till mig sitt brev.

Det hade hastat natt och dag,
utan att vila, för att jag
långt borta skulle veta det
som är från evighet.

HYLLNINGSDIKT TILL VÄXJÖ

- 1942 blev Pär ombedd att skriva en hyllningsdikt till Växjö stad inför 600års jubileet. Han var tveksam.
- *... så är jag nog särskilt olämplig att leverera en dikt, avsedd att läsas vid ett bestämt högtidligt tillfälle ... utan inspiration blir det bara en serie ord - och inspirationen är inte något man själv bestämmer över ... Jag skriver bara poesi under vissa sällsynta perioder ... Men om jag mot förmodan skulle komma på något som jag tycker går an, så vill jag gärna lämna er det... Läser upp mina dikter gör jag aldrig "poeter har ingenting i stora folksamlingar att göra"*
- Han skrev då dikten "Hembygden" som lästes upp

Minnesmärke över Pär Lagerkvist

ÖJA KYRKA - HÄR ÄR PÄRS SLÄKT BEGRAVD

- Pärs mormor Stina Petersson som dog 81 år gammal i cancer
- Pärs morfar Magnus Petersson 1906, de hade inte råd till familjegrav och ligger därför begravda på olika ställen
- Pärs farfar Magnus Lagerqvist som dog innan Pär föddes
- Pärs farmor Elin
- Pärs mamma och pappa (dikten *Vid mors grav*)

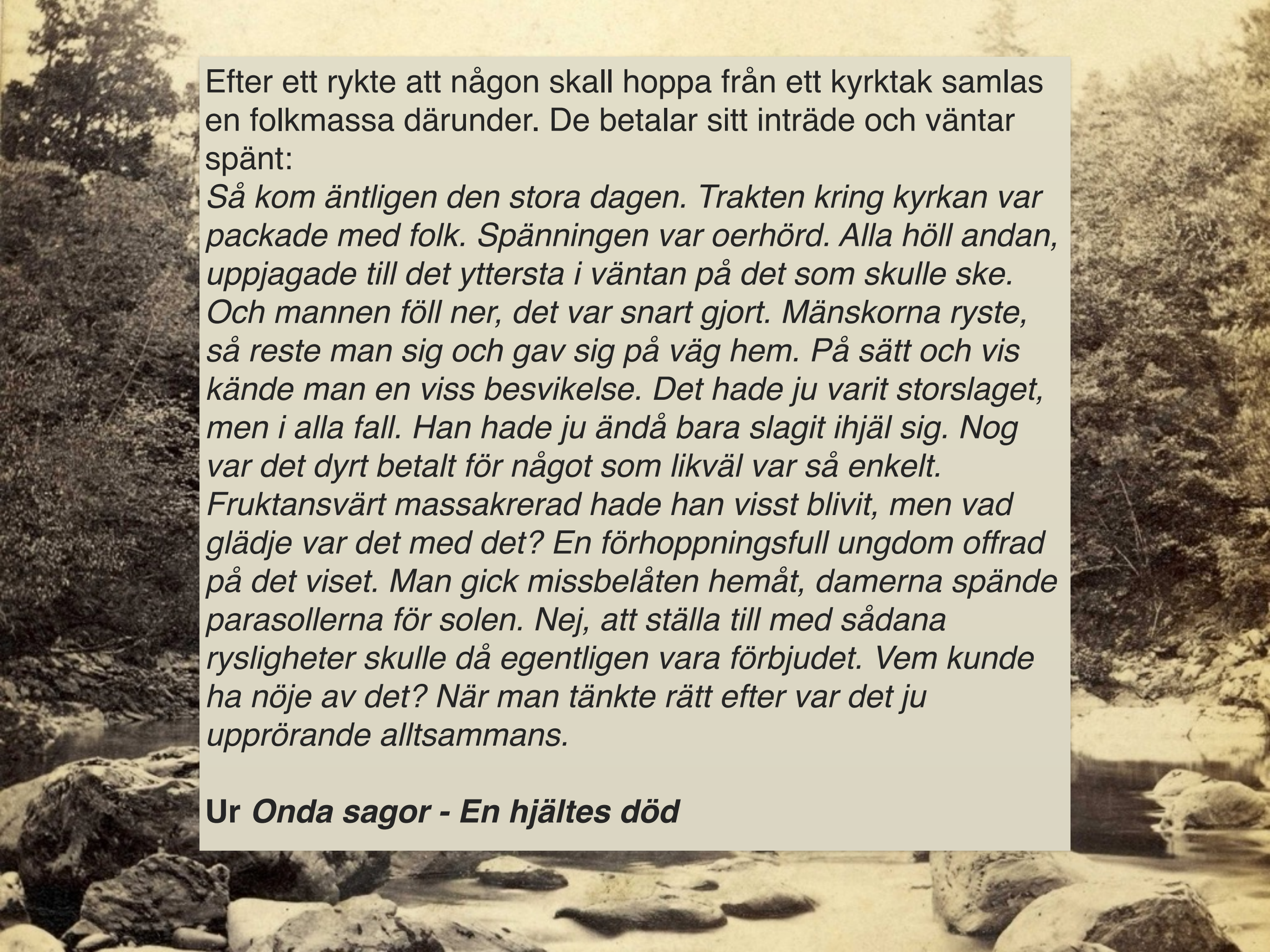
ÖJA HEMBYDGSÅRD

Pär Lagerkvists rum

FÖRFATTARSKAP

- 1916 diktsamlingen *Ångest*
- 1924 *Onda sagor* novellsamling
- 1925 *Gäst hos verkligheten* självbiografisk roman
- 1950 romanen *Barabbas* (rövaren som blir frigiven istället för Jesus)
- Nobelpriset i litteratur 1951

A sepia-toned photograph of a rocky riverbank. The foreground is filled with large, dark, jagged rocks. A stream flows through the middle ground, reflecting the light. The background shows a steep, rocky bank with some sparse vegetation. The overall tone is historical and atmospheric.

Efter ett rykte att någon skall hoppa från ett kyrktak samlas en folkmassa därunder. De betalar sitt inträde och väntar spänt:

Så kom äntligen den stora dagen. Trakten kring kyrkan var packade med folk. Spänningen var oerhörd. Alla höll andan, uppjagade till det yttersta i väntan på det som skulle ske. Och mannen föll ner, det var snart gjort. Mänskorna ryste, så reste man sig och gav sig på väg hem. På sätt och vis kände man en viss besvikelse. Det hade ju varit storslaget, men i alla fall. Han hade ju ändå bara slagit ihjäl sig. Nog var det dyrt betalt för något som likväl var så enkelt. Fruktansvärt massakrerad hade han visst blivit, men vad glädje var det med det? En förhoppningsfull ungdom offrad på det viset. Man gick missbelåten hemåt, damerna spände parasollerna för solen. Nej, att ställa till med sådana rysligheter skulle då egentligen vara förbjudet. Vem kunde ha nöje av det? När man tänkte rätt efter var det ju upprörande alltsammans.

Ur Onda sagor - En hjältes död